Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

Мадонно мого часу!
Над тобою
Палають німби муки
і скорбот
І подвиг твій,
обпечений ганьбою,
Благословив
розстріляний народ.

Василь СИМОНЕНКО

28 (496)
10 липня
2014 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

ГОЛОВНИЙ ЧИННИК ДЕРЖАВИ

Мене дивує, що політики й навіть Президент постійно педалюють питання російської мови. Скажіть мені, хто, коли, де і кому забороняв говорити російською? У Криму, на Донбасі чи деінде. Навпаки, україномовних на сході чи півдні переслідують. У найкращому випадку, якщо там заговориш державною, то на тебе подивляться як на прибульця з іншої планети. А у вишиванці можуть навіть побити.

Я ж до того, що слово «мир», до якого закликав терористів Президент Петро Порошенко, однаково зрозуміле і державною, і російською. На жаль, його навіть не хочуть чути ні терористи на сході, ні їхні патрони з Кремля. Власне вже й самі терористи не висувають питання щодо російської мови, як його постійно дискутують представники терористів у Верховній Раді – реґіонали й комуністи.

Політики, відповідальні за події на сході, а то й безпосередні учасники, порушенням мовного питання пускають димову завісу, відволікаючи увагу суспільства, влади і парламенту від нагальних проблем. Зрозуміло, нічого доброго реґіонали й комуністи ні Криму, ні Донбасу не принесли. Навпаки, вони всі роки незалежності лише роздмухували полум'я сепаратизму, спекулюючи на питаннях мови, вони ніколи не вирішували соціальних питань, натомість грабували реґіони. Згадаймо, що перед усіма виборами, які проводились у незалежній Україні, як за помахом палички факіра, зринало мовне питання. І навіть тепер, після втрати електоральної підтримки й байдужості терористів і сепаратистів до мовної проблеми, пані Герман та іже з нею не втомлюються витягувати її на світ Божий. Зрозуміло, їм більше ні з чим іти до людей. Але так чи інакше хочуть «забити» якийсь особливий статус російської у зміни до Основного Закону, адже наприкінці минулого тижня Верховна Рада внесла до порядку денного проект змін до Конституції, поданий Президентом України Петром Порошенком. Сам Президент під час представлення проекту в парламенті наголосив, що вперше головним у змінах до Конституції є широке делеґування повноважень на місця – в громади, райони, реґіони. «Більшість змін стосується саме децентралізації влади. Посилення конституційно-правового статусу місцевого самоврядування та його фінансових можливостей… Це протиотрута проти федералізації. Україна була, є і буде унітарною державою», – зазначив Глава держави. А ще наголосив, що українська була, є і буде єдиною державною мовою. Але як застосовуватимуться мови національних меншин у зв'язку з децентралізацією влади й розширенням місцевого самоврядування, чітко не прописано. Закон Ка-Ка, щоправда, залишився в дії, а створена парламентом комісія з написання нового мовного закону жодних напрацювань ще не запропонувала.

Зрозуміло, що в час воєнних дій мова про мову виглядає неактуальною. Але пам'ятаймо, що посил Кремля був і залишається тим самим, який свого часу проголосила перша дружина Путіна: хто говорить російською – той росіянин, а де живуть росіяни – там Росія. І Москві потрібна російськомовна держава у державі Україна, щоб постійно її «захищати» своїми танками. Як на те, мова – це національна ідентичність. Так вважали і вважають відомі державні мужі й відомі вчені. І хіба ми не ідентифікуємо себе зі своєю нацією через мову?

Як на мене, чим більше людина знає мов, тим вона багатша інтелектуально. І я щиро заздрю людям, які вільно володіють кількома. Зрозуміло, і своєю державною. Свого часу ходив такий анекдот: «Як називається той, хто знає три мови? – Сіоніст. – А той, хто знає дві? – Націоналіст. – А той, хто знає лише одну? – Інтернаціоналіст».

І оці «інтернаціоналісти» в час панування комуністичної ідеології втовкмачили всім у голови, що ми всі інтернаціоналісти й маємо знати одну мову. Звичайно – російську. І мені здається, з тим помислом схід і південь так і живуть донині. І тому вони так і не прийняли Україну ні в душу, ні в серце. Та, зрештою, маємо усвідомити, що без української державної мови ми не збудуємо Україну як національну державу європейського зразка.

Дехто може заперечити, що в деяких державах як-то Швейцарія, Мальта та інших взагалі в конституціях нема поняття державна мова. Натомість – офіційна чи національна мова. Але, зрозуміло, що у них немає такого сусіда як Росія, й ані Франція, ані Німеччина ніколи не заявляли: де наша мова, там наша держава. Отож пильнуймо свою українську. Навіть у жорстокий час війни, бо після неї нам таки потрібно буде будувати українську Україну.

Богдан ВІВЧАР

ЧАС ШЕВЧЕНКА

РУШНИК ВЕЛИКОМУ ТАРАСОВІ

Всеукраїнська акція «Рушник Великому Тарасові», приурочена до 200-річчя відомого в усьому світі поета, художника та громадського діяча Тараса Шевченка, відбулася на Прикарпатті. У центрі Коломиї біля Музею писанки зібралися жителі, щоб долучитися до вишивання Шевченкового рушника.

Його основою (до речі, рушник завдовжки 7 метрів) є старовинне полотно, виготовлене з конопель. Всі візерунки та кольори, що містяться на рушникові, походять з батьківщини Кобзаря.

Із Коломиї Шевченків рушник вирушить до інших міст. Завершиться мистецька акція у вересні. Після того «Рушник Великому Тарасу» передадуть до музею імені Тараса Шевченка в Каневі.

ПАМ'ЯТЬ

ВКЛОНИЛИСЬ АВТОРОВІ ДЕКАЛОГУ

В Івано-Франківську вшанували пам'ять Степана Ленкавського. Біля пам'ятника провідникові ОУН, що по вулиці Степана Ленкавського міська організація ВО «Свобода» провела панахиду-віче до 110-ої річниці одного з головних ідеологів українського націоналізму. Участь у заходах взяли народний депутат України Руслан Марцінків, голова міської організації ВО «Свобода» Ігор Шевчук, депутати міської ради і громада міста.

Священнослужителі відслужили панахиду, учасники урочистості поклали вінки до пам'ятника Степанові Ленкавському.

У своєму виступі народний депутат України Руслан Марцінків наголосив, що цьогорічне вшанування Героя як ніколи актуальне, адже саме із заповідями ідеолога на устах й сучасні хлопці йдуть у теперішню боротьбу. «Здавалося б перша заповідь «Здобудеш Українську Державу, або згинеш у боротьбі за неї» написана досить давно, і чи могли б ми уявити, що вона стане сьогодні такою актуальною… Наші сучасні Герої, Небесна сотня, військові, які захищають нашу державу, знов кладуть життя у боротьбі за Україну. Впевнений, що ми здобудемо цю перемогу, і вона стане справді життєствердною. Тому не менш важливо пам'ятати і про Десяту заповідь Українського Націоналіста – «Змагатимеш до посилення сили, слави, багатства й простору Української Держави». Потрібно докладати усіх зусиль, щоб справді наша держава стала вільною, самостійною і міцною», – наголосив Руслан Марцінків.

Депутат міської ради від фракції ВО «Свобода» Лариса Олексин розповіла, що її родина особисто була знайомою з сім'єю Ленкавського. «Мій батько колись розповідав, що знав батька Степана Ленкавського. За його словами, це була дуже скромна і щира родина. Очевидно саме тому з історії життя Степана Ленкавського так мало фактів», – зазначила депутат.

Завершили віче виконанням Українського Славня.

За матеріалами ***Інтернет-видань***

ПОМОЛИЛИСЬ ЗА БІЙЦІВ

Помолитися за душі загиблих в АТО бійців роти міліції спеціального призначення, які загинули 40 днів тому, прийшли разом з їхніми рідними і близькими до архікатедрального собору Святого Воскресіння УГКЦ чільники УМВС в області та особовий склад міліції Прикарпаття, поінформувала прес-служба управління. Життя цих сімох молодих людей обірвалося 40 днів тому під Слов'янськом на Донеччині.

«Наші двері завжди відчинені для родин загиблих міліціонерів. Щоб допомогти вам, їхнім батькам і дітям, правоохоронці зроблять усе можливе. Адже світла пам'ять про справжніх прикарпатських героїв, які, не шкодуючи власного життя, боролися за єдність України, назавжди залишиться в наших серцях», – сказав т. в. о. керівника УМВС в області Микола Семенишин.

ПРЯМА МОВА

ЄВГЕН ШАПОВАЛОВ: ЦЕ І Є СПРАВЖНІЙ ФАШИЗМ…

Коли у нас в Олексієво-Дружківці люди з зосередженими обличчями на початку квітня почали лаштувати блокпости, – всі всміхалися. Пройшло три місяці й жах поселився в кожну селищну хату. Минуло три місяці, і чи зрозуміли ми ту безвихідь, у яку вштовхнули всіх нас? Чи отямилися від тих бравурних свят-референдумів, мітинґів і зібрань з триколорами? Чи нарешті задумалися, що з нами буде далі?

Наш видатний земляк Олексій Іванович Тихий писав про нас: «Люблю свою Донеччину, її степи, байраки терикони й лісосмуги. Люблю її людей, невтомних трударів ланів, заводів, шахт…»

У червні донські козачки-сепаратисти разом з озброєними «ополченцями» збили меморіальну дошку, присвячену Олексі Тихому, на фасаді бібліотеки імені Лесі Українки. В той же час вони зруйнували пам'ятну стелу Тихому на подвір'ї школи в Олексієво-Дружківці, в якій Олексій Іванович навчався, а потім викладав. Вони панічно бояться Олекси. Тому це робиться вже не вперше, і тепер нарешті зрозуміло, хто все це робив…

За що ж спогад про людину, яка любила нас, бажала нам щастя, і за це віддала своє життя, – вбивають наші сьогоднішні «благодійники»? Мало того, що вони відібрали в нас спокій, зруйнували бізнес і економіку, забирають майно, машини, вбивають і калічать. Вони намагаються забрати у нас пам'ять. Це і є справжній фашизм…

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ

УКРАЇНОТВОРЦІ

Символічно і знаково, що інтелектуали України, зокрема науковці Донецька, Луганська, Тернополя, Львова, Прикарпаття, представники різних релігійних конфесій, інтеліґенція краю з'їхались до Івано-Франківська саме в день відновлення активної фази АТО на Донеччині й Луганщині і в приміщенні облдержадміністрації провели круглий стіл на тему «Роль духовності у становленні й розвитку в Україні громадянського суспільства» (організатори – громадська організація «Український шлях», ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, обласний відділ «Союзу українок», Івано-Франківська теологічна академія УГКЦ, представники обласної ради й облдержадміністрації). Тож якщо на сході України відбувається очищення української землі від окупантської нечисті й зомбованого совково-бандитського багна, то на круглому столі започатковувались і накреслювались шляхи суспільної згоди й модерного у європейському контексті українського державотворення на засадах духовності, національної ідеї і державної ідеології.

Ідея пріоритету духовного над матеріальним як оптимальної умови розвитку особистості обговорюється з часів Платона і перших християн. Давність і споконвічна актуальність ідеї вказують на її істинність, бо, як сказав Ісус Христос: «Шукайте істину, і вона звільнить вас». Втілити в життя цю рятівну ідею в суспільстві тотально корумпованому і зомбованому окупантським матеріалізмом до такої міри, що терористи на сході України зі зброєю у руках намагаються відвоювати право на грабежі, вбивства, катування, ґвалтування і рейдерство, ой як нелегко.

«У нас була ідеологія відкритого цинізму», – наголосив у своєму виступі відомий філософ із Тернополя – професор Анатолій Фурман. Я додав би: була ще й ідеологія національного самоїдства і плазування перед розгнузданим грабіжницьким «бєспрєдєлом», диким хамством і садизмом окупантського режиму. Тому в центрі уваги дискутантів опинилась «ментальність як характер душі народу».

Деформація нашої національної ментальності відбувається з часів поневолення нашого народу монголо-татарською ордою. І хоч московіти молодші від українців-русичів на 1000 років, хоч Русь не приживалась у них понад століття, хоч вони врешті-решт викрали нашу назву Русь, кращими від того не стали. Тому й маємо те, що маємо: гібридна нація московітів веде гібридні війни на нашій Українській землі. Виправити ситуацію науковці намагаються шляхом зміни свідомості людей, формування проєвропейської в розумінні людських цінностей і проукраїнської (в сенсі провідної) національної ідеї.

У Зверненні, ухваленому на круглому столі, зазначено: «Ґрунтовне міжнаукове знання про людину-громадянина має бути на першому місці в ідеологічних напрацюваннях, наукових концепціях, різноманітних політичних та економічних програмах і, звичайно, у законодавчому просторі нашої країни… Практичним вислідом круглого столу має стати монографія «Духовність – основа громадянського суспільства в Україні» як колективне напрацювання провідних філософів, літераторів, теологів.

Микола СИМЧИЧ, *м. Івано-Франківськ*

САЙТ ДІЄ

Розпочалася електронна вступна кампанія. Повідомляємо, що Інтернет-сайт для дистанційної подачі заяв не працює. Інтернет-сайт дистанційної подачі заяв, де відкрито реєстрацію вступників до вишів, діє за адресою: http://ez.osvitavsim.org.ua.

ЦЕ – ТВОЯ ІСТОРІЯ

УРЯД ВОЮЮЧОЇ УКРАЇНИ

МИНАЄ 70 РОКІВ З ЧАСУ УТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГОЛОВНОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ РАДИ – ПЕРЕДПАРЛАМЕНТУ ВІЛЬНОЇ УКРАЇНИ

Що сьогодні говорять пересічному громадянинові слова «Українська Головна Визвольна Рада»? У найкращому разі вони нагадують йому рядок зі шкільного чи вишівського підручника історії, де говориться про те, що 11–15 липня 1944 року біля села Недільна Самбірського району на Дрогобиччині відбувся установчий збір УГВР, що входило до неї 20 осіб, що невдовзі діяльність УГВР як цілісної структури була припинена радянською службою безпеки, хоч її деякі керівники, члени й представники зберегли її осердя і вели боротьбу проти більшовиків (та керували нею) на українських теренах іще десять років.

Але хіба це вся правда? І хіба це найсуттєвіше?

Ну, а представникам чинної влади, гадаю, ці слова взагалі нічого не говорять – хіба що зайвий раз нагадують про існування «клятих бандер», з якими треба щось робити, але з якими нічого зробити так і не вдається.

А тим часом поява і діяльність УГВР стали одним із поворотних пунктів в історії України XX століття. І сьогоднішні цілі та методи боротьби українських демократичних сил (знають вони про це чи ні, визнають чи не хочуть визнавати) запрограмовані саме очільниками УГВР.

ВІД ДЕМОКРАТІЇ ДО АВТОРИТАРИЗМУ – І ЗНОВ ДО ДЕМОКРАТІЇ

Справа в тому, що після поразки Української Народної Республіки в українських політичних рухах виразно домінували тоталітарні й авторитарні течії. На Східній Україні це були більшовики, в усьому орієнтовані на Москву, чи, у кращому разі, націонал-комуністи на кшталт Олександра Шумського, Миколи Скрипника, Панаса Любченка, Миколи Хвильового, Василя Еллан-Блакитного та їхніх численних однодумців. На Західній Україні це були члени Організації Українських Націоналістів (ОУН), які найрішучишими і найрадикальнішими засобами вели боротьбу з польською окупацією. Так, були в Галичині й на Волині і націонал-демократи, і навіть ліберали, але проведена польською владою «пацифікація» 1930 року та постійні утиски національно-культурних прав українців підривали їхні позиції, оскільки ефективної стратегії і тактики опору вони так і не змогли напрацювати. Потім було об'єднання більшої частини українських земель під орудою сталінської Москви у 1939–1940 роках, потім – німецько-угорсько-румунська окупація, починаючи з 1941-го (на Закарпаття угорська армія прийшла раніше, у березні 1939 року). Здавалося, історичною практикою доведена вищість диктаторських режимів; європейська демократія у ці роки захищається від тоталітарних вихорів на Британських островах чи ховається у горах та лісах Швейцарії і Швеції.

І саме в цей час в окупованій Україні думка політично активної спільноти починає поворот до демократії. І викристалізувався цей поворот усередині революційного, бандерівського, досі навіть не просто авторитарного, а орденсько-мілітарного крила ОУН.

Нагадаю, що програма ОУН, ухвалена у 1929 році, ставила метою здобуття УССД – Української самостійної соборної держави. Шляхом до мети проголошувалась підготовка та здійснення національної революції, масового повстання українського народу проти чужинського панування, об'єднання всіх етнічних українських земель в одній державі. Ідеологія ОУН виступала як інтегральний націоналізм. Він вимагав від кожного члена організації абсолютної посвяти себе інтересам визволення свого народу.

Ідеологія, а відтак і програма ОУН, відштовхувалась від сумного досвіду Центральної Ради. Її лідери – всуціль соціалісти й демократи – мали владу, але не зуміли втримати її, бо через свій «демократизм без берегів» вони не зважувались на силові заходи проти ворогів незалежності України. Тим самим вони прирекли себе на тяжку поразку. Схожим чином діяли і лідери західноукраїнських демократів у 1920–1930 роках. Через це лідери ОУН гостро засудили й відкинули соціалізм та демократію. ОУН не була масовою організацією. До своїх лав ОУН приймала з великим відбором. Радше, це був таємний орден палких патріотів, готових на все задля України.

Війна змінила ситуацію. ОУН виявилася єдиною політичною силою, здатною самостійно, без підтримки і вказівок ззовні, діяти на українських теренах. Спроба співпраці з німецькою стороною (точніше, навіть не з нею, а з військовою розвідкою – Абвером, очолюваним потаємним противником Гітлера адміралом Канарисом) виявилася невдалою: нацистське керівництво поставило «унтерменшів» на місце). Тому радикальні націоналісти поставили мету вигнати збройним шляхом всіх окупантів, реальних і можливих. Відтак II конференція ОУН-бандерівців у квітні 1942 року розробила грандіозну програму підготовки народного повстання проти німецьких окупантів.

Але при цьому аналіз настроїв населення України – як Західної, так і Східної – показав, що ОУН зможе підняти широкі маси проти окупантів тільки під гаслами демократії. Цей аналіз було зроблено навесні-влітку 1942 року в Дніпропетровську в підпільному центрі ОУН під керівництвом члена проводу організації Василя Кука. Один із лідерів революційної ОУН Роман Шухевич, який повернувся того ж року на територію України і невдовзі очолив Українську Повстанську Армію (УПА), підтримав цей висновок.

Парадокс? Ні, тому що йшлося про більш ефективний різновид демократії.

УРОКИ УГВР ДЛЯ СЬОГОДЕННЯ

Якщо коротко, то йшлося не про «безмежну» (а тому ніяку) демократію, де-факто охлократію, що віддавала долю країни в руки плебсу, а про «дієву», «наступальну», у разі потреби «мобілізаційну» демократію, прикладами якої у ті роки стали Велика Британія та Сполучені Штати Америки.

Новий погляд став основою рішень III-го Великого збору ОУН у серпні 1943 року. Під керуванням Романа Шухевича цей збір здійснив радикальний перегляд політичної програми ОУН. Метою організації стало створення не тоталітарної, а демократичної української держави. Програма, затверджена III Великим збором ОУН, передбачала демократичні вибори, свободу національних меншин, вільне підприємництво і чимало інших речей, які потім лягли в програмові документи пізніших формацій визвольного руху і які врешті-решт було відображено у Конституції України 1996 року.

Поворот ОУН на шлях демократії допоміг підняти масу людей на справді народну війну в Західній Україні проти збройних сил двох тоталітарних імперіалістичних хижаків – нацистської Німеччини та комуністичної Росії. У Великій Україні цього не вдалося зробити через брак часу для того, щоб підготувати масовий народний рух – але, за даними сталінських «органів», тільки на Дніпропетровщині підпілля ОУН налічувало понад п'ять тисяч осіб...

Наступним логічним кроком для борців за свободу стало створення представницького органу, який би сформував тимчасовий уряд вільної України. На початку 1944 року тривала підготовка до створення такого органу, який повинен був стати – за умов воєнного часу – максимально представницьким. Власне, для участі в УГВР політичні сили мали дотримуватися головного припису – бути самостійницькими. А там – виступайте хоч за соціалізм, тільки за демократичний, а не тоталітарний.

Отож учасники установчого збору УГВР 11–15 липня 1944 року представляли різні політичні середовища – радикальних і поміркованих націоналістів, націонал-лібералів, соціалістів, християнських демократів. Членами ОУН були тільки шестеро з двадцяти. Більшість учасників збору зі зрозумілих причин воєнного часу представляла Галичину. Проте було представлено і чимало наддніпрянців. І якщо головою сформованого на зборі Генерального секретаріату (прем'єром) став згаданий уже галичанин Роман Шухевич, то президентом УГВР був обраний наддніпрянець Кирило Осьмак, людина непересічна, яка уособлювала найкращі чесноти класичного, вже майже зниклого сьогодні українського інтеліґента. Він був невдовзі заарештований «органами», провів довгі роки в ув'язненні, але не капітулював перед комуністичною владою. Навіть шеф «органів» Лаврентій Берія мав до нього пієтет і збирався після смерті Сталіна спробувати домовитися з ним та предстоятелем УГКЦ митрополитом Йосифом Сліпим про замирення на Західній Україні на ґрунті широкої амністії для учасників націоналістичного руху, їхнього залучення до діяльності різних радянських інституцій – звісна річ, на підставі визнання дещо «лібералізованої» та «національно укоріненої» радянської влади. Але переговори не відбулися – Берію скинула і знищила інша група в керівництві СССР на чолі з Микитою Хрущовим.

Та попри арешт президента УГВР і неможливість її діяльності як цілісної структури, все ж існував і підпільний уряд України на чолі з Шухевичем, а після його загибелі – Василем Куком, і певні формації (передусім аґітаційно-пропаґандистські) Головної Визвольної Ради. Аж до 1954 року.

Та історична місія УГВР цим не вичерпувалася. Ця представницька структура засвідчила і перед світом, і перед самими учасниками визвольного руху демократичні прагнення майбутньої Української держави. Учасники УГВР не сподівалися на швидку перемогу – вони працювали на широку історичну перспективу, себе самих вважаючи тільки ланкою на шляху України до свободи. Ніхто з тих, хто потрапив до радянського полону, не спокусився «благами» з годівнички спецслужб; ніхто з тих, кому вдалося прорватися на Захід, не відмовився від ідеалів демократії і від політичної боротьби. А ще – ніхто з них ніколи не вважав, що українська демократія має бути беззубою, аморфною, позбавленою національного (не етнічного, а саме національного – чи треба зайвий раз пояснювати суттєву різницю між цими поняттями?) обличчя. Привид українського самостійництва, уособлюваний УГВР, весь час перебував перед очима радянських функціонерів. А нерозривність національного визволення і політичних свобод стала «червоною ниткою» діяльності дисидентського руху 1960–1980-их років. Відтак День Незалежності (який слід було би назвати точніше «Днем відновлення Незалежності України») є і прямим, й опосередкованим вислідом боротьби – у числі інших формацій минулого – й УГВР.

Отож теперішнім демократам і патріотам слід було б пам'ятати й шанувати своїх попередників, вивчати їхні уроки, твердо знати, що демократія повинна бути «зубастою», а ще – не забувати, що за свободу народу, який тобі довірився, часом треба дорого платити. Навіть своїм життям.

Сергій ГРАБОВСЬКИЙ,
кандидат філософських наук,
член Асоціації українських письменників

НАРОД І АРМІЯ

ДЛЯ БЕЗПЕКИ БІЙЦІВ З ПРИКАРПАТТЯ

З метою персонального забезпечення солдатів і офіцерів, бійців спецпідрозділів Збройних сил України та Національної гвардії, інших військових формувань – вихідців з Івано-Франківської області, які виконують бойові завдання в зоні АТО на сході України, всім необхідним: бронежилетами, кевларовими касками, прицілами нічного бачення, тепловізорами, глушниками, дальномірами, біноклями, іншою оптикою, раціями, камуфляжною формою, взуттям, балаклавами, каріматами, наметами, спальниками, медикаментами, продуктами харчування та питною водою, різними побутовими речами, дизель-генераторами, бензопилами та іншим в області створено Координаційний центр швидкого реаґування. При ньому відкрито «Благодійний фонд оборони Прикарпаття».

На кінець червня в зоні АТО несли службу близько 700–800 прикарпатців, які потребують значної допомоги.

Звертаємося до вас з уклінним проханням долучитися до збору благодійної допомоги і всебічного сприяння захисникам суверенітету й територіальної цілісності України для закупівлі їм кевларових касок (шоломів) підвищеної бронеміцності марки «Шуберт-826» та бронежилетів (аналог російському 4 класу), які не пробиваються кулею АК-74/АКС (7,62 або 5,45), СВД або М-16.

«Благодійний фонд оборони Прикарпаття» Координаційного центру швидкого реаґування в Івано-Франківській області
ЄДРПОУ – 39253430, Івано-Франківська філія ПАТ КБ «ПриватБанк», МФО 336677,
№ 26000052511991, валюта UAH (українська гривня),
№ 26006052511360, валюта CAD (канадський долар),
№ 26000052511838, валюта EUR (євро),
№ 26004052512576, валюта PLZ (польський злотий),
№ 26007052512528, валюта USD (долар США).
Картка «ПриватБанку»
№ 5169 3305 0029 1296.

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

Літній етноуніверситет Гуцульщини

У Космачі стартував V Міжнародний родинний фестиваль «Як намалювати птаха», який триватиме до 14 липня. В його програмі – майстер-класи з традиційних танців та автентичного співу, гончарства, соломкоплетіння, а також народні ігри, забави, театр тіней, святкування Івана Купала... Заплановано й зустрічі з народними майстрами Гуцульщини, тематичні наукові експедиції в гори, спілкування з живими свідками трагічних подій історії 40–50-их років минулого століття тощо. Працюватиме вже традиційна міжнародна зелена школа та мандрівні лабораторії для дітей і їхніх родин (хімічна, фізична, біологічна, астрономічна), школи лінґвістична та юного винахідника.

ВАРТО ЗНАТИ

ТРЕБА ЕКОНОМИТИ

ЯК ОТРИМАТИ КОМПЕНСАЦІЇ ЗА ПІДВИЩЕННЯ ТАРИФІВ НА КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ

У травні подорожчав газ для населення, у червні – світло. З 1 липня зросли тарифи на опалення та підігрів води і водопостачання.

В середньому по Україні тарифи на опалення зросли майже на 40 відсотків, і на 30 відсотків – за водопостачання. Однак в Уряді переконують – малозабезпечені українці подорожчання на собі не відчують, оскільки після 1липня зможуть отримати житлові субсидії та компенсації за підвищення тарифів.

Хто має право на житлові субсидії?

Сім'ї, у яких витрати на житлово-комунальні послуги перевищують 15 відсотків їхнього сукупного доходу.

Якщо у складі сім'ї є непрацездатні особи, інваліди чи неповнолітні діти, а доходи на одну особу не перевищують прожиткового мінімуму, вони можуть отримати субсидію, якщо витрати на ЖКП перевищують 10 відсотків.

Якщо серед членів сім'ї є особа працездатного віку, яка не працює і не перебуває на обліку у центрі зайнятості, то, швидше за все, субсидії така сім'я не отримає. Не можуть претендувати на субсидії і ті, хто має борги за комунальні послуги.

До речі, економні сім'ї отримують більші субсидії. Так, якщо сім'я попереднього року користувалась субсидією, але при цьому зекономила 10 відсотків від вартості комунальних послуг, то на цей рік обов'язкова плата для неї скоротиться на 2 відсотки. Тобто тепер сім'я платитиме вже не 15 відсотків, а 13 відсотків. Якщо зекономити вдалося 20 відсотків від вартості, то, відповідно, платити буде лише 11 відсотків.

Хто має право на компенсації за подорожчання?

Компенсація надається сім'ям, сукупний дохід яких не перевищує прожиткового мінімуму. Для прикладу, візьмемо сім'ю з чотирьох осіб: чоловік, дружина і двоє дітей 4 та 10 років. Прожитковий мінімум для сім'ї рахуємо так:

2 х 1218 (прожитковий мінімум для двох дорослих) + 1032 грн. (прожитковий мінімум для дитини до шести років) + 1286 грн. (прожитковий мінімум для дитини від шести до 18 років) = 4754 грн. Якщо сукупний дохід чоловіка та дружини менше цієї суми, то сім'я має право на компенсацію. У такому разі, сім'я продовжує сплачувати такі самі комунальні послуги, що й до подорожчання, а різницю компенсовуватимуть з бюджету.

Аби отримати компенсацію, після 1 липня треба звернутись до соцстраху за місцем проживання з відповідною заявою (її можна написати у довільній формі). До неї треба додати довідку про склад осіб, зареєстрованих у помешканні, довідку про доходи членів сім'ї та письмову згоду на обробку персональних даних при нарахуванні компенсації.

Розрахунок розміру щомісячної компенсації здійснює управління соцзахисту та переказує ці кошти на особовий рахунок заявника на підприємстві, що надає послуги. На руки компенсації не видаватимуть, аби у людей не було спокуси використати кошти не за призначенням. Надаватимуть компенсацію до завершення опалювального сезону 2014–2015 рр.

Сім'я може отримувати і житлову субсидію, і компенсацію за підвищення тарифів.

З. В.

ЖИТТЯ ЦЕРКВИ

ПАТРІАРХ ФІЛАРЕТ НА ПРИКАРПАТТІ

Патріарх Київський і всієї Русі-України Філарет відвідав Прикарпаття. Під час візиту Патріарх здійснив освячення новозбудованого храму святих Костянтина та Єлени по вулиці Є. Коновальця в Івано-Франківську. Він очолив Літургію у Хрестовоздвиженському соборі чоловічого монастиря в селі Манява Богородчанського району, куди на прощу зібралися сотні вірян.

Та й на освячення новозведеного храму зібралося чимало містян. Як зауважив Патріарх Філарет, це свідчить про релігійність та духовність українського народу. За його словами, за часи Незалежності в Україні збудовано 3,5 тисячі храмів, а це більше, ніж в багатьох інших країнах.

Патріарх зауважив, що нині слід відродити духовність на сході країни, адже попри велику кількість церков, віруючих людей там не так багато, як на заході чи в центрі. На його думку, Господь допомагає скорботою і бідою, що трапилась, коли Росія звершила аґресію проти України, об'єднати українців. На жаль, окупанти не задовольняться лише Кримом і мають намір привласнити ще й Донбас. Хоч, як наголошує Філарет, і тим не обмежаться.

«Ми не віддамо Донбас, і Крим повернемо, – наголошує Патріарх. – Адже правда – на нашому боці. А де правда – там Бог».

Як зазначає його святість Філарет, завдання кожного українця – молитися за долю країни, адже для Бога немає нічого неможливого. Крім того, Філарет розповів, що Церква збирає кошти на армію, купує бронежилети для військових, надає техніку, допомагає продуктами харчування. Священники працюють у військових частинах і надихають військових на перемогу. Допомагає українському війську і УГКЦ, «чого не можна сказати про УПЦ Московського патріархату. Не маю права говорити, що всі єпископи, духовенство й віряни цієї Церкви не налаштовані патріотично, але якщо поглянути на єпархії УПЦ МП у Донецькій та Луганській областях, то бачимо, що вони чітко зайняли позицію аґресора. І коли поглянемо під цим оглядом на УПЦ МП, то потрібно сказати, що це – «п'ята колона» в Україні, і влада повинна знати це», зауважив на недільній прес-конференції Патріарх і висловив сподівання, що врешті-решт «більшість єпархій та парафій УПЦ МП об'єднаються з Київським патріархатом. Бо якщо вони живуть в Україні і їдять український хліб, то повинні служити українському народові, а не сусідній державі».

Щодо об'єднавчого процесу із УАПЦ, то переговори відбулись у присутності Константинопольського Патріарха в Стамбулі. «Вселенський Патріарх благословив, щоб ми об'єднались, але керівництво УАПЦ поставило умову, щоб Патріарх Філарет відійшов, а обрали когось іншого. Та на це я не згідний, і не тому, що я такий амбітний, а тому, що коли відмовлюсь від керівництва УПЦ КП, тоді Московський патріархат розтрощить Київський патріархат. Він знає, як це робити, але я їхні думки давно знаю: наша боротьба триває вже більше двадцяти років».

Хто ж буде наступником Патріарха Володимира? – запитували журналісти. Поки що там іде боротьба між промосковськими й проукраїнськими силами. Врешті народ побачить, хто є хто.

Теодор ДРОВНИЧ

У ЧЕСТЬ СТОЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ

В Івано-Франківську в архікатедральному соборі Святого Воскресіння УГКЦ відбулося урочисте святкування 100-літнього ювілею Згромадження сестер-мироносиць. Перед головним храмом архієпархії главу Української Греко-Католицької Церкви блаженнішого Святослава зустрів митрополит Івано-Франківський архієпископ Володимир Війтишин разом із єпископами УГКЦ Богданом Дзюрахом, Василієм Івасюком, Дмитром Григораком ЧСВВ, Іринеєм Біликом ЧСВВ, єпископом-номінантом Йосафатом Мощичем та настоятелем собору митрофорним протоієреєм Юрієм Новицьким, численним духовенством і вірними, монахами й монахинями чинів і згромаджень Церкви та шановними ювілянтками – сестрами-мироносицями на чолі з генеральною настоятелькою матір'ю Авґустиною Чорноус і головними сестрами-дорадницями. А діти сиротинця Святого Миколая з Коломиї, якими опікуються сестри, піднесли за старим українським звичаєм патріархові Святославу коровай та радісно привітали віршами й квітами. Всі присутні взяли участь у подячній Божественній Літургії.

ВРАЖЕННЯ

СТРУНИ «ОРФЕЯ»

Звучить пісня Геннадія Татарченка на вірші Юрія Рибчинського «Пам'яті Володимира Івасюка», на сцену виходять ведучі. Саме так розпочинається літературно-мистецький проект «Володимир Івасюк повертається», в основі якого – книжка заслуженого журналіста України, талановитого митця пера Василя Нагірняка – «Орфей Собору Нації». Зал переповнений, на сцені з'являються молоді вокалісти, які своїм голосом і піснями повертають нас у ті часи, коли ще жив Володимир Івасюк, коли він творив свої безцінні пісенні шедеври – у часи «Червоної рути».

Автор книжки звертається до глядачів такими словами: «Настав час повертати Україні українську душу Орфея, його пісню, його музику, його струни, бо в них – золото і кришталь духу предків, бо в них – солодкі роси кожного новонародженого дня і терпкі сльози вимордуваної зайдами історії. Своїми українськими піснями, своїм гордим, свободолюбним духом Володимир Івасюк збирав українську націю докупи, до святого і величного Собору, який освятився Вільною і Незалежною, Самостійною, Соборною Україною. Звідси і назва книжки – «Орфей Собору Нації».

Особисто я дуже щаслива, що мені вдалося разом із талановитими молодими співаками Романом Тафійчуком, Христиною Кизик, Петром Марусяком, Олею Яремчук та Романом Мельничуком заспівати разом у складі новонародженого літературно-музичного гурту пісні-шедеври буковинського композитора. Всюди, де ми пропаґуємо книжне слово і пісню Орфея Собору Нації Володимира Івасюка, – не вщухають оплески, звучить вдячне глядацьке «Браво!» Уже багатьом – і жителям нашого району, області, інших реґіонів України, які побували в нашому краї – пощастило поспілкуватися з самим автором, взяти автограф, придбати книжку.

Наш колектив із мистецьким проектом «Володимир Івасюк повертається» вже презентував книжку В. Нагірняка та пісню В. Івасюка в Інституті мистецтв перед аудиторією обласного центру, і на Косівщині в селі Кути. А на верховинській землі нас вітали бурхливими оплесками під час виступів у глядацькій залі ЛОК «Верховина» та в селі Бережниця, у відпочинковій садибі «Горянка», відповідно 400 та 100 дітей і дорослих з Київської, Волинської та інших областей України.

Про презентацію і виступи верховинців пишуть усі соціальні мережі. Автор найближчим часом планує разом із нашим музичним колективом побувати на Коломийщині, Надвірнянщині, Снятинщині, а також – на Буковині, у Львові, а можливо, і в столиці.

Хочеться подякувати Василеві Нагірняку за чудову книжку, яка ніколи не дасть забути нам світло «Червоної рути», адже Володимир Івасюк – живий і житиме з нами завжди. Він житиме в серцях українського народу, у пам'яті кожного з нас.

Галина ПОПАДЮК,
учасник літературно-мистецького гурту «Струни Орфея», лауреат обласного фестивалю «Водограй» імені В. Івасюка, володар гран-прі «Музика весни», Верховинський район

ПРОЩА МИРУ І ЄДНАННЯ

Із 13 по 16 липня у Більшівцях Галицького району відбудуться XIII традиційна зустріч молоді й проща до Більшівцівської чудотворної ікони Матері Божої. 8–12 липня – зі Снятина, а 9–12 липня – зі Львова і Тернополя сюди прибудуть прочани, котрі молитимуться за мир і єднання в костелі францисканців, що є архітектурною, історичною та сакральною цінністю містечка.

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

У зону АТО

Бійці 5-го батальйону територіальної оборони Івано-Франківської області відбули у зону АТО. Натомість на Прикарпаття скеровують десант військових з Миколаєва. Про це повідомив координатор громадської організації «Народна самооборона» Івано-Франківська Юрій Лоп'янецький. Напередодні священики обласного центру спільно з парафіянами привезли нашим бійцям коштовний подарунок – тепловізор, який здатен майже за кілометр виявити противника в темряві, а також закупили п'ять машин харчів та інших необхідних речей, зокрема ґумові чоботи, матраци тощо.

До Києва – в об'їзд Львова

Нічний потяг № 143 сполученням Київ–Івано-Франківськ, який наразі відправляється з обласного центру о 17.00, їде через Львів і прибуває до столиці о 6.10, із 10 липня їздитиме за новим маршрутом – через Коршів, Коломию, Чортків, Тернопіль, Хмельницький, Вінницю та Козятин і Фастів. З Івано-Франківська він відправлятиметься в обід – о 14.28 і перебуватиме у дорозі не 13, а 16,5 годин.

Інфляція може зрости

Інфляція в Україні цього року може зрости до 17–19 відсотків під впливом девальвації національної валюти й підвищення реґульованих тарифів. Про це повідомила голова Нацбанку України Валерія Гонтарева.

Кредит для соцдопомоги населенню

у 300 млн. доларів надасть Україні Світовий банк. Його буде надано для розширення адресної програми соціальної допомоги з метою підтримки найбільш вразливих та найменш захищених груп населення.

Переселенців – тисячі

Від початку АТО з території Донецької та Луганської областей на ранок 2 липня силами Міжвідомчого координаційного штабу до інших реґіонів України переміщено та розселено понад 27 000 громадян. Серед них дітей – 10 268, інвалідів та осіб похилого віку – 3454. Найбільше громадян на цей момент розміщено в Києві, Київській, Запорізькій, Харківській, Одеській та Дніпропетровській областях. Водночас чимало громадян самостійно залишили постійне місце проживання і тимчасово переїхали до своїх родичів чи знайомих. Нагадаємо: Уряд створив Міжвідомчий координаційний штаб з питань, пов'язаних із соціальним забезпеченням громадян України, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення АТО.

ПРЕЗЕНТАЦІЇ І ЗУСТРІЧІ

ДАРОВАНЕ ВСЕВИШНІМ – ДАРУЄ ЛЮДЯМ

У Станиславові світили ще гасовими лампами, а в Богородчанах – уже електрикою. Електрівня працювала на солярці до півночі. Аби привести в дію генератор, спочатку його велике колесо розкручували за допомогою металевого лома. На жаль, не дійшов до нас як пам'ятка промислової архітектури невеличкий – площею 20 кв. м – будиночок електрівні з тим обладнанням для вироблення струму, на яке вельми цікаво було б подивитися нашим сучасникам. Не без прикрості говорив про це уродженець села Старі Богородчани, з якого, власне, розпочиналась історія заснованого пізніше селища Богородчани, Василь Романюк, нині відповідальний секретар Івано-Франківської міської ради Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, презентуючи в Богородчанській центральній районній бібліотеці працівникам книгозбірень району свої краєзнавчі книжки.

«Мені запам'яталась написана на фасаді будинку електрівні, який розібрали в радянські часи, дата його спорудження – 1928», – доповнив Василя Костянтиновича богородчанець, архітектор Федір Збіглей (до речі, він надав з родинного фотоархіву світлину свого діда – вояка австрійської армії, яка опублікована у другому, доповненому, виданні трилогії «Богові і Україні»). А як виглядала електрівня всередині, усі змогли побачити на одній зі старих світлин, що приніс із собою разом зі своїми книжками В. Романюк. Її літератор-краєзнавець вмістить у другому томі трилогії «Під покровом Богородиці» (про минуле й сьогодення селища Богородчани та його храмів), над якою тепер працює. Його дід Іван Романюк понад півстоліття дякував спочатку в старій богородчанській церкві Пресвятої Тройці, а потім – у новозбудованому храмі Святого Івана Богослова й залишив безцінні сьогодні записи про події в житті як самих тих церков, так і всього селища на полях видрукуваного наприкінці XV ст. Псалтиря – унікальної реліквії, яку й нині зберігають у Богородчанах. Василь Костянтинович скрупульозно вивчає ті записи, котрі не просто допоможуть йому в роботі над новою трилогією, а суттєво збагатять її зміст.

Трилогія «Під покровом Богородиці» приурочена 80-річчю посвячення церкви Св. Івана Богослова, пам'яті будівничих храму Господнього, тим, хто його утримував, усім богородчанцям, які нині живуть на Прикарпатті, й нашим землякам у всій Україні та поза її межами. Вона також присвячена 100-літньому ювілею Згромадження сестер-мироносиць під покровом св. Марії Маґдалини. Адже з 30-их років XX ст. у Богородчанах розміщався великий жіночий монастир сестер-мироносиць, заснований єпископом Григорієм Хомишиним, котрий на той час проживав у містечку в своїй літній резиденції.

А трилогія, яку Василь Романюк видав останніми роками під назвою «Богові і Україні» (про історію українського народу і його Церкви), вже дістала добрий резонанс серед читачів. На презентацію творчого доробку В. Романюка до бібліотечної літературно-мистецької світлиці «Духовна криниця» завітав і мовив вдячні слова на його адресу і богородчанець Євген Галавай, батько якого був двоюрідним братом о. Івана Галавая, репресованого сталінським режимом за те, що після заборони в 1946 році УГКЦ і далі підпільно душпастирював. Провадив працю цей мужній священик і повернувшись після відбуття покарання до Богородчан. Йому В. Романюк присвятив цілий розділ у другому томі трилогії «Богові і Україні». Вихід її у світ благословили нині митрополит Володимир Війтишин, владика Софрон Мудрий і присутній на презентації парох церкви Святого Івана Богослова о. Іван Мачкодера, котрий наголосив, що писати такі книжки – то для автора особливе покликання, дароване йому Всевишнім. Побажали В. Романюку здійснення нових, не менш амбіційних, творчих задумів літературний редактор тих книжок, член НСЖУ і НСПУ Іван Гаврилович та директор івано-франківської фірми «Галицький двір», уродженець Богородчанщини Василь Друк, завдяки якому бібліотеки району того дня були поповнені історичним нарисом «Підемо і приймемо хрещення». А центральній районній бібліотеці Василь Костянтинович подарував книжку «Місто між двома Бистрицями» про минувшину та сьогодення Івано-Франківська (Станиславова) та друге, доповнене, видання трилогії «Богові і Україні». Воно, за словами автора, не змогло би побачити світ без моральної та матеріальної підтримки цього видавничого проекту депутатом обласної ради Романом Яковиною та засновником ТзОВ «Владіком» (Київ) Володимиром Тарнавським.

«Кожне слово в них іде від щирого серця й чистоти помислів автора. Ці книжки слугуватимуть цінною підмогою для тих, хто вивчає минувшину рідного краю в рамках історії України», – підсумувала ведуча презентації бібліотекар Марія Сем'янів і відзначила, що краєзнавча та пам'яткоохоронна робота стала справою всього життя лауреата обласної премії ім. І. Вагилевича Василя Романюка. Він, досліджуючи й вивчаючи історико-архітектурні пам'ятки на Богородчанщині та в Івано-Франківську, написав понад сотню обґрунтувань про необхідність взяття їх на державний облік та охорону.

Михайло ПОСІЧАНСЬКИЙ

ЛІТНІ КАНІКУЛИ

ПРИНЦЕСИ І ДЖЕНТЛЬМЕНИ

Десять підліткових клубів Центру дозвілля дітей та юнацтва за місцем проживання управління освіти Івано-Франківська представили своїх вихованців на традиційний вже шостий конкурс «Принцеса клубів та Юний джентльмен-2014», який проходив на літній естраді центрального міського парку ім. Т. Шевченка. Підтримати своїх друзів-конкурсантів прийшли вихованці всіх клубів, батьки і гості міста. Добре підготовлені учасники змагань виготовили корони для принцес-переможниць, композиції з квітів і цукерок «райські насолоди», підготували концертний номер, представляючи свій талант, а також дібрали елеґантний одяг, адже всі хотіли виглядати якнайкраще і здобути перемогу. І дійсно конкурсанти були неперевершені, тож журі важко було назвати найкращих, та все ж обрали найдостойніших.

Корону «Принцеса клубів» одержала Юліана Яцишин (клуб «Ліра»), перша віцепринцеса – Романія Данилюк (клуб «Романтик»), друга віцепринцеса – Діана Копаниця (клуб «Оріон»).

Титул «Юний джентльмен» виборов Тарас Стефанів (клуб «Мангуста»), а Денис Мальничук (клуб «Ліра») та Миколка Макогон (клуб «Ринґ»), який цього року вперше переступить поріг першого класу, зайняли перше і друге місця відповідно.

Всі переможці одержали дипломи й подарунки від директора компанії «ЮТІМ» Тараса Гурика, а для всіх учасників свята і гостей був святковий концерт, який підготували талановиті вихованці клубів, переможці конкурсів та фестивалів: Наталя Садова, Юля Чікель, Василь Мурин, Ярина Тарас, Аліна Качур, Марічка Макогон, Яна Парандій, Наталя Остапович, Христина Онофрійчук.

Так весело і змістовно проводять літні канікули молодші школярі, яких організували педагоги, методисти Центру дозвілля дітей та юнацтва за місцем проживання, який дає старт своїм вихованцям в активну громадську діяльність, сприяє розвиткові таланту дітей.

Любов ХУДИК

НАШЕ Є НАШЕ

«ЗОЛОТО СКІФІВ» – УКРАЇНСЬКЕ

Понад дві тисячі музейних експонатів, серед яких є «скіфське золото», Нідерланди повернуть Україні, а не Росії. Ці експонати вивезли в Європу для тимчасової виставки торік із кримських музеїв. Після анексії півострова Росією Кремль вимагав повернути кримські музейні експонати саме Росії. «МЗС Королівства Нідерланди підтвердило визнання всіх експонатів виставки державною власністю України», – йдеться в заяві Міністерства культури України. Варто, щоб і Росія повернула Україні золоту скіфську пектораль, яку вивезли в Петербург.

ЗВ'ЯЖИСЬ З ПРОКУРАТУРОЮ ЧЕРЕЗ ТЕЛЕФОН ТА «ЕЛЕКТРОННУ ПОШТУ ДОВІРИ»

У прокуратурі Івано-Франківської області, крім «телефону довіри», почала працювати ще й «електронна пошта довіри». Тут прийматимуть повідомлення про факти корупції та інші ганебні вчинки працівників прокуратури, а також порушення закону, які можуть завдати істотної шкоди інтересам громадян і держави. Вони надходитимуть до старшого прокурора відділу запобігання та протидії корупції в територіальних прокуратурах управління внутрішньої безпеки Генеральної прокуратури України Костіва Романа Ярославовича.

Телефон довіри: (0342) 75-02-06. Працює в робочі дні з 9.00 до 18.00. «Електронна пошта довіри» – korrupcia.frankivsk@gp.gov.ua

КНИЖНИК

ГОЛОС РЕВОЛЮЦІЇ

Набатний, буремний, окличний, тривожний, барикадний – таким запам'ятався голос революції; таким він постає на сторінках нової поетичної книжки знаного поета-пісняра, голови правління Івано-Франківського обласного об'єднання «Асоціація діячів естрадних мистецтв України», заслуженого діяча естрадних мистецтв України, автора понад двадцяти поетичних і пісенних книжок і чотирьох аудіодисків гумору, голови Івано-Франківського ОО «Спілка Чорнобиль» Нестора Мартинця «Революція гідності»:

На барикади всі, на барикади,
На барикади в визначний цей час.
Повинні слово ми своє сказати,
Щоб не зробив хтось вибору за нас.

Зростати до внутрішніх змін у собі – таке надзавдання автор «Революції гідності» поклав перед читачем і, насамперед, перед собою. Зростати у мужності, справедливості, патріотичній налаштованості й непокорі, зростати у європейському виборі та європейських цінностях, зростати разом із саможертовною, вулканічною, незламною, всеочисною і всеперемагаючою силою нашої славної української молоді, яка під кличами революції «Слава Україні!» – «Героям слава!», «Слава нації!» – «Смерть ворогам!» здолала злодійську «твердиню» ворожої, антинародної влади руйнівників Української державності й Української нації, щоб переможно замайорів дух нашої козацької вольниці, свобідний дух гідності й нездоланності нашого народу:

Козацький дух – непереможна сила,
Яку проніс народ через віки.

У нерівній борні з озброєними до зубів опричниками бандитської влади і втаємниченими снайперами Майдан переміг. Вдруге Всевишній дарує українському народові революційну перемогу, здобуту ціною життів найкращих синів і доньок українського народу – героїв Небесної сотні. Але фанфари перемоги не заглушують у поетовому серці відчуття тривоги, бо хоч повтікали з «антимайдану» тітушки, яких «реґіонали зігнали, мов кріпаків зігнали, мов рабів», небезпека насувається від Росії, небезпека чигає і в українському парламенті, який, хоч і вистояв у найтяжчі часи випробувань, все ж змушений був поновити дію згубного для української мови закону Ківалова–Колесніченка і не зміг відстояти український Крим. Його сусід-аґресор за гітлерівським сценарієм анексував. А звідсіль, з Херсонеса (українського Корсуня), в 988 році поширилась християнська віра на всю Русь-Україну й сусідні держави, коли ще на місці Росії «жаби квакали» і чаділи злобою монголо-татарські улуси. Тепер за українську мову, за українську вишиванку в Луганську й на Донеччині вбивають, катують, ув'язнюють і поет з болем наводить приклади, до яких покручів, до якого самоїдного суржику і кальок з російської може скотитись наша солов'їна українська мова, якщо будемо потурати диким неоордин цям-терористам, зрадникам і сепаратистам:

Лише Росія далі шкірить зуби –
Шкода шматочок ласий відпускать,
Та нами керувати вже не буде,
Ми на коліна не захочем стать.

Промовляючи до читача голосом Майдану, голосом революції гідності, Нестор Мартинець у вихорі калейдоскопічних революційних подій, намагається якнайшвидше зафіксувати їх у своєму віршованому літописі революції. Тож постараймось не помічати лексичні й граматичні неоковирності, хоч попереду ще робота коректорів і самого автора, котрий намагається говорити з читачем простою народною мовою і передати вогнистий дух революції гідності.

Микола СИМЧИЧ

ЧАС ШЕВЧЕНКА

З ДУМКАМИ ПРО БОГА, УКРАЇНУ, ТАРАСА...

Я чую Бога кожним рухом
І в кожнім звуці чуткий Він,
І чую серцем, чую духом.

Іван ОГІЄНКО

Боже великий єдиний,
Нам Україну храни,
Волі і світла промінням
Ти її осіни.

Олександр КОНИСЬКИЙ

За Україну,
За її долю,
За честь і волю,
За народ!
Вперед же, браття...

Микола ВОРОНИЙ

Іван Франко як науковець стверджує, що Шевченко в українську поезію вносить пристрасть, вогонь... якусь стихійну силу.

Шевченко синтезує в собі всі чотири основні расові первні нашого народу: нордійський, динарський, середземноморський і остійський, тому у нім, як пише Юрій Русов, «як у синтезі, в його творах ми бачимо і тіло, і душу і дух України».

Людина у Шевченка – це передусім «образ Божий: Шевченко відродив і утвердив українську Людину».

Євген МАЛАНЮК

Шевченко для України – вічний орієнтир. Шевченко – це той, хто живе у кожному з нас.

Олесь ГОНЧАР

Зібрав
Богдан СУШЕВСЬКИЙ, *просвітянин*

Усміхніться

* * *

Не треба на пачках від сигарет друкувати всяку-всячину... Достатньо написати: «Вируче ні кошти підуть у фонд допомоги народним депутатам»

Ось тоді дійсно півкраїни курити кине...

* * *

Загубив гаманець з зарплатою, хто знайде – прошу не сміятись.

* * *

Піднімати російський прапор в українських містах, це все одно що вивішувати свої труси на балконі сусіда.

* * *

Учителька:

– Діти, назвіть єдиного звіра, якого боїться лев.

Петрик, не замислюючись:

– Левиця, Маріє Петрівно.

ІМЕНОСЛОВ

ТАЄМНИЦІ ІМЕНІ

ПЕТРО

Майже в усіх народів Європи та й інших континентів зустрічається ім'я *Петро (Петер, П'єро, Петря, П'єр, Педро* тощо). І не лише серед чоловіків, а й навіть серед жінок (одна з героїнь повісті польської письменниці Елізи Ожешко «Дзюрдзі» носить, наприклад, ім'я *Петруся).* Ім'я це є родичем грецьких слів *петреа* (скеля), *петрос* (камінь). Саме один з апостолів Христа носив ім'я Петро, який вибудував як на скелі християнську Церкву.

Ім'я *Петро* започаткувало чимало українських та іноземних прізвищ: *Петренко, Петрів* (російський відповідник – *Петров), Петрик, Петерсон, Педерсон, Петреску, Петрарка* тощо. Входить згадане ім'я як складова частина до багатьох географічних назв: *Петрополь* (тут, однак, від першооснови ще грецького слова), *Дніпропетровськ, Петербург* і ін. Буряти від прізвища *Петров* утворили ім'я *Пітрооб.*

Родичами *Петра* є чимало різних назв і термінів, широко розповсюджених по всьому світі. Першим із них є назва всім відомої рослини – *петрушки* походить від грецьких слів *петрос* – камінь і *селінон* – селера; запозичено цю назву із німецької мови через польську). Іншими членами «сім'ї» імені *Петро* є терміни: *петрологія* (наука про мінерали), *петрограф* (описувач мінералів) та ще деякі.

Форма *Петрусь* дала початок прізвищу *Петрусенко.* Інколи прізвищами ставали навіть деякі пестливі форми від *Петра: Петрик* (звідси – *Петриченко), Петрусь, Петрунь* (звідси – *Петруненко), Пех* (польське) тощо.

ПАВЛО

Павло, Павел, Пабло, Павєлаке, Паулo, Пауль, Поль, Паль – цей неповний, звісно, ряд милозвучних чоловічих імен виріс із кореня латинського слова *паулюс* (малий, маленький). Одним із апостолів Ісуса Христа був Павло. Наймення має й форму жіночу: *Павла, Паула, Павлина, Паулина* та багатенько пестливих, в українців, скажімо: *Павлик, Павличко, Павлусь, Павлушко, Павлиш, Павка, Павлусько, Павлуньо, Пашко* і навіть *Павлійко* (від *Павлій).*

Прізвищ від наймення відгалузилося безліч: *Павленко, Павлів (Павлов), Павличко, Павлій, Павлійчук, Павлишин* (від *Павлиш* або від *Павлиха), Пашків (Пашков), Павлівський* (від географічних назв), *Паульсон, Паулюс* тощо. Ім'я відоме нам і з життєписів багатьох видатних людей світу, в тому числі й таких українців, як чудовий поет Тичина та перший космонавт республіки – Попович. До родини цього ймення належить й прізвище польського мемуариста часів шведських воєн – *Пасек* (від нього утворилося згодом прізвища *Пашкевич, Паскевич, Пашківський* та інші).

ЩО НА СЕРЦЕ ЛЯГЛО...

ПОЛІТ ЮНОЇ ДУШІ

Яна Косюк навчається в дев'ятому класі Коломийської школи № 4. Любить читати поетичні книжки, відвідуючи міську бібліотеку № 3 для дітей. І сама пише. Свої перші проби пера довірила бібліотекарю абонементу Анні Мікловді, яка побачила творчу іскорку в ліричних рядках і підтримала початкуючу авторку.

А пише дівчина про те, що бачить, чує і відчуває. Про метелика, який летить на вогонь. Про мрійницю, яка витає під небесами. Про Тараса Шевченка. Про все те, що хвилює її.

Це ліричний щоденник, де юна поетеса виливає думки і почуття, пізнаючи людину і світ. Хочеться їй побажати творчого неспокою, натхнення, наполегливості, в пошуку самовираження, щоб знайти своє неповторне слово.

Василь РЯБИЙ, *член НСПУ*

* * *

Присвячується
всім Героям Майдану,
які полягли за Україну

Віддали життя за Батьківщину,
За свою любу неньку Україну.
Не підкорились ви жорстокій владі,
І не всидів тиран на своїй посаді.
Були ви ще такими молодими,
А закрили мужньо нас грудьми своїми.
Без страху в очах відважно йшли у бій.
А нелюд в них стріляє,
– Стій, мерзото, стій!
Над похололим тілом
ридає мати й кличе: сину!
Не відозветься більше він,
помер за Україну.
Не пробачать люди цього –
буде кат відповідати.
Кров у нього на руках,
пощади буде ще благати.
Але ні, не врятуватися їм всім,
не втечуть від кари,
І сповна заплатять
за всі людські кошмари.
Герої ці в наших серцях
залишаться навіки,
Бо загинули за Україну,
за нас закрили повіки.

* * *

Мільйон думок у тебе пролітають,
В спокої на хвилину не лишають.
І ніхто не змириться, що ти – це ти.
Ти тут, ти є, тебе ще треба віднайти...
А власне, що шукати?
Навіщо у хмарах літати?
Ніхто не розуміє, що в тебе є свій світ,
Що просишся ти у вільний політ,
Відірвуть крила й залишать помирати,
Щоб не пустити тебе політати.
Ти ж тільки прагнеш з людьми говорити,
І тільки любити й по-справжньому жити.

* * *

Хто ми є й для чого народились?
Що маємо зробити, що ж нам судилось?
В чому сенс життя? В чому, вас питаю.
Скільки би не думала, але все ж не знаю.
Хіба ж підлість, злість, жорстокість
Відображають почуттів глибокість?
Хіба ж вірність, відданість і чесність
Не краще, ніж пихатість й зверхність?
Людяність – це все, що в нас лишилось,
Хоч я вже не впевнена, і те згубилось...
Прошу: прислухайтесь
до мене й схаменіться,
Не робіть помилок й вчасно зупиніться.

* * *

Ти, як метелик, на вогонь летіла,
Хотіла піднятись увись,
але крила обпалила,
Й біль нестерпний заповнив усе тіло,
Але ні, не в цьому діло.
Душа, душа твоя страждає,
Яскравим полум'ям палає.
Тепер ти знаєш, що таке є зрада.
І ось тобі моя порада:
Лети так високо, як тільки можеш,
Бо розбитому серцю вже не допоможеш,
Не звинувачуй всіх і кожного у цьому,
Бо за все відповідати
треба лиш самому.

Яна КОСЮК